

Miljödepartementet
STOCKHOLM

Remissvar från riksorganisationen Hela Sverige ska leva
m.remissvar@regeringskansliet.se

2022-10-31

Remiss av EU-kommissionens förslag till förordning om restaurering av natur

Diarienummer: M2022/01470

Vi är en riksorganisation vars syfte är att ge allmännytta genom att verka för goda villkor i hela landet, en god landsbygdsutveckling och en god balans mellan stad och land. Vi företräder byarörelsen och stöts av medlemsorganisationer som vill att Hela Sverige ska leva.

Utgångspunkten till förslaget är att en förordning som ska antas av EU-kommissionen ska bli lag om hur medlemsländerna ska utföra *restaurering av natur* med syfte att bevara biologisk mångfald, säkerställa uthålliga ekosystem och förbättra möjligheten att nå klimatmålen. Det syftet är bra och nödvändigt men beskrivningen om hur åtgärderna ska utföras och konsekvenser av effekter som kommer därav beskrivs inte med tillräckliga analyser.

Våra synpunkter kommer i punktform och är inte direkt kopplade till de olika kapitlen i förslaget. Synpunkterna genomlyser heller inte de olika landområdena jord, skog och vatten på ett proportionerligt sätt utan har främst ett fokus på skog och markanvändning.

- Den första synpunkten är att varje medlemsland ska genomföra en belysning och omfattning av vilka områden som ska återställas. Problemet redan här är att vi redan initialt inte redovisar förutsättningarna för respektive område på ett likartat sätt. Ett exempel är att impediment i svensk skogsdefinition inte betraktas som undantagen från produktion av skogsråvara i ett övrigt europeiskt perspektiv.
- Fastställande av bindande mål för ex. återplantering – Sverige har sedan lång tid ett lagkrav till 100%.
- Återställande av vattendrag har redan EU-mål till 2 500 km. Oklart här hur det ska kunna fördelas procentuellt mellan länder med helt olika geografiska förutsättningar. I text hittas att älvar med ex. elproduktion undantas från restaurering. Konsekvenser här i ett glesbygdsperspektiv med små enheter finns inte. Vi restaurerar redan idag älvar som använts till flottning.
- En utgångspunkt där förutsättningarna att kunna bo, leva och verka i våra olika lands- och glesbygder borde lyftas fram på ett tydligare sätt. Begränsningar och konsekvenser som berör ägande- och brukanderätt kommer kunna medföra negativa effekter för människor där.
- Trakthyggesbruk föreslås mer eller mindre förbjudas. Här lyfts andra metoder fram som ska ersätta den metoden genom ex. plockhuggning, schackruteavverkning resp. blädning. Utgångspunkten torde vara de stora ingrepp med stora hyggen som togs upp under 70- och 80-talet. Här behöver belysas att ett trakthyggesbruk idag innebär att normalhyggena har en storlek på mellan 4-6 hektar. De olika alternativen kommer för Sverige mindre tillgång till nyttofiber.

- Här behöver också beaktas att medelskogsägaren i Sverige äger ca. 45 hektar medan det i många medlemsländer är <3 ha.
- Med tvingande regler uppstår också en orättvisa mellan storskogsbruket i Sverige respektive privata ägare då de senare i mycket större utsträckning har bidragit till en högre biologisk mångfald då de upptagit mindre hyggen genom att de är >300 000 ägare med många olikheter i sitt sätt att bruka skogen.
- Ett mycket stort antal handlingsplaner föreslås ska detaljstyra hur återställande ska utföras. Här saknas krav på konsekvensanalyser av att belysa effekten av enskilda åtgärder i förhållande till vad som kan uppnås som helhet.
- Begränsningar av intrång och förhindrande av markanvändning föreslås ersättas, helt eller delvis. Ett problem här är att ersättning ges som engångsersättning och innebär att banker inte ger lån till investeringar i t.ex. glesbygder då löpande intäkter från tillväxt eller jordbruk inte längre kan/får utföras.
- De kostnader som genomförandet för restaureringen genererar påstås ges flerfaldigt tillbaka. Kan inte se hur den beräkningen är genomförd eller källhänvisad till respektive tidshorisonter.
- Utöver det förslag till förordning som föreligger beskrivs att den även över tid kommer att skärpas utan att närmare beskriva vad det innebär.
- Ser bekymmer om hur olika medlemsstater ska bedöma vilka restaureringsmål som finns och vilka arealer som inte är i gott skick med tanke på många gånger helt olika förutsättningar.
- Vidare har förordningar som är av generell art eller har procentuella mål svårare att nå då många länder har helt olika förutsättningar.
- Återställande av dikade våtmarker som idag producerar skogsråvara kommer att minska kolförråd och inlagring av CO₂.
- Staterna ska se till att ”medlemmar med tillräckligt intresse” eller enskilda som känner sig kränkta avs. restaureringsplanerna ska kunna få sina synpunkter prövade i domstol. Oklart vad som menas med denna text.
- Visst markutnyttjande som idag ger oss viktiga ekosystemtjänster förväntas tas ur bruk. Här behöver konsekvensanalyser tas fram till vad det ger för alternativa tjänster och effekter.
- Vad gäller artpopulationer och deras återställande har enskilda stater inte alltid rådighet över frågan. Ex. kan gälla fåglar som flyttar och drabbas av problem på annan plats.
- Urbana områden föreslås få utökade grönområden. Oklart om hur det ska genomföras.
- Över lag behöver analyser genomföras av effekten om att undanta stora arealer skogsmark från brukande som föreslås för att öka Sveriges kolinlagring.
- Fiske som bedrivs idag kan omöjligt vara ett bra sätt att upprätthålla våra ekosystem i haven och större vattendrag.

Sammanfattningsvis blir uppfattningen att delar av förslaget kommer medföra:

- En negativ påverkan på livsmedelsförsörjningen, skogsbruket och förnybar energi, på grund av att mark tas ur produktion eller att produktiviteten sjunker genom olika åtgärder som Sverige åläggs att genomföra.
- Pågående markanvändning försvåras och enskildas ägande- och förfoganderätt inskränks med störst risk för påverkan till de som bor och verkar i våra glesbygder.

- Bestämmelser om restaurering på EU-nivå bör utformas som ett direktiv snarare än som förordning. En förordning som ska implementeras likartat i medlemsstaterna ger dåliga möjligheter till nationella anpassningar. Genomgripande förändringar bör anpassas till både nationella rättssystem, naturgeografiska förutsättningar och rimliga tidsaspekter för omställning
- I vissa regioner kan konsekvenserna komma att bli stora med drastiskt minskade avverkningsvolym, bristande råvarutillgång till industrin, förändrad markanvändning inom jordbruket, förlorade arbetstillfällen och minskade skatteinkomster.

Baksjöleden/Hammarstrand

Magnus Strömberg
Ledamot Riksstyrelsen

Terese Bengard
Verksambetschef

HELA SVERIGE.

Tel växel: 010-489 13 50

info@helasverige.se

www.helasverige.se #helasverigeskaleva

www.landsbygdsriksdagen.se